

DL-101

December-2022

M.Com., Sem.-I

402 : Business Management

(New)

Time : 2:45 Hours]

[Max. Marks : 70

- સૂચનાઓ : (1) જમણી બાજુના આંકડા પ્રશ્નોના ગુણ દશવિ છે.
(2) જ્યાં જરૂર હોય ત્યાં આકૃતિ દોરો.

1. સંચાલનનો અર્થ અને તેની વિવિધ વિચારધારાઓ અંગે ચર્ચા કરો. 14
અથવા
(1) નૈતિક વ્યવસાય વર્તનને અસર કરતા પરિબળો સમજાવો. 7
(2) કાર્યક્ષમતા અને અસરકારકતાનો ખ્યાલ ઉદાહરણ આપી સમજાવો. 7
2. વ્યવસ્થાતંત્રીય બદલાવને અવરોધતા પરિબળો જણાવી તેને દૂર કરવાની પદ્ધતિઓની ચર્ચા કરો. 14
અથવા
(1) ભરતીના બાહ્ય પ્રાપ્તિસ્થાનો સમજાવો. 7
(2) અસરકારક સોંપણીના સિદ્ધાન્તો અને પ્રક્રિયાની ચર્ચા કરો. 7
3. અભિપ્રેરણા એટલે શું ? અભિપ્રેરણા માટેની થીયરી X અને થીયરી Y સમજાવો. 14
અથવા
(1) નેતૃત્વ એટલે શું ? લીકર્ટની ચાર પ્રકારની નેતૃત્વ શૈલી સમજાવો. 7
(2) ધંધાકીય સંચાલનમાં અસરકારક ટૂકડીની જરૂરિયાત સમજાવો. 7
4. અંકુશનો અર્થ આપી, અસરકારક અંકુશના માર્ગદર્શક સિદ્ધાન્તો સમજાવો. 14
અથવા
(1) MIS એટલે શું ? અસરકારક MIS માટેના તબક્કાઓ અને માર્ગદર્શક સૂચના સમજાવો. 7
(2) કાર્યકારી યોજનાઓના વિવિધ પ્રકારોની ચર્ચા કરો. 7

5. નીચેના પ્રશ્નો માટે યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો : (ગમે તે સાત)

- (1) વ્યવસ્થાતંત્ર એ _____ સિસ્ટમ છે.
 (a) ખુલ્લી (b) કાયમી
 (c) બંધ (d) સ્થિર
- (2) માનવ સંસાધનની અસરકારકતાનું મૂલ્યાંકન કરવા માટેના 4C મોડેલમાં શેનો સમાવેશ થતો નથી ?
 (a) માહિતી સંચાર (b) યોગ્યતા
 (c) પ્રતિબદ્ધતા (d) ખર્ચ અસરકારકતા
- (3) તાલીમ એટલે _____ આવડત આપવાની પ્રક્રિયા.
 (a) વિશિષ્ટ (b) અગત્યની
 (c) સામાન્ય (d) આપેલ તમામ
- (4) અભિપ્રેરણાની ERG થીયરી કોણે આપી ?
 (a) વિક્ટર એચ. વ્રુમ (b) ક્લેયટન પી એલડરટર
 (c) વિલિયમ આઉસી (d) એડવર્ડ લોવ્લર
- (5) પદ્ધતિ રચનાનું પ્રથમ સોપાન એ _____ કઈ રીતે ઉત્પન્ન કરવું એ નક્કી કરવાનું છે.
 (a) આલેખ (b) પેદાશ
 (c) ઈનપુટ (d) કાર્યો માલ
- (6) વિક્ટર વ્રુમ ધ્વારા આપવામાં આવેલી અભિપ્રેરણાની થીયરી કયા નામે ઓળખાય છે ?
 (a) સિદ્ધિની થીયરી (b) અપેક્ષા થીયરી
 (c) જરૂરિયાતની થીયરી (d) નિષ્પક્ષતાની થીયરી
- (7) "MIS"નું પુરું નામ
 (a) Management Informal System
 (b) Management Information System
 (c) Management Interaction System
 (d) Management Import System
- (8) ઈલેક્ટ્રોનિક ડેટા પ્રોસેસિંગ માટે કઈ પદ્ધતિનો ઉપયોગ થાય છે ?
 (a) મેમ્બેટ (b) છિદ્ર સાથેનું કાર્ડ
 (c) છિદ્ર સાથે કાગળની ટેપ (d) ઉપરોક્ત બધા
- (9) વૈજ્ઞાનિક સંચાલનના પિતા કોણ ગણાય છે ?
 (a) પીટર ડ્રકર (b) ડૉ. ટેરી
 (c) ફ્રેડરીક ટેલર (d) હેનરી ફ્રેચોલ
- (10) વૈજ્ઞાનિક સંચાલન હેઠળ કામના વૈજ્ઞાનિક વિશ્લેષણમાં _____ જરૂરી છે.
 (a) સમય નિરક્ષણ (b) ગતિ નિરક્ષણ
 (c) બંને (a) અને (b) (d) કાર્ય નિરક્ષણ

DL-101

December-2022

M.Com., Sem.-I

402 : Business Management

(New)

Time : 2:45 Hours]

[Max. Marks : 70

- Instructions :** (1) Figures to right indicate marks of the questions.
(2) Draw figures whenever necessary.

1. Discuss the meaning and various theories of Management. **14**
- OR**
- (1) Explain the factors affecting Ethical Business Behaviour. **7**
- (2) Explain the concept of efficiency and effectiveness with example. **7**
2. Discuss the factors of resisting organizational changes and its techniques for overcome resistance. **14**
- OR**
- (1) Explain external sources of recruitment. **7**
- (2) Discuss the principles and process of effective Delegation. **7**
3. What is Motivation ? Explain theory X and theory Y regarding motivation. **14**
- OR**
- (1) What is Leadership ? Explain Linket's four style of leadership. **7**
- (2) Explain requirement of effective team in Business Management. **7**
4. Give meaning of control and explain guiding principles for effective control. **14**
- OR**
- (1) Define term MIS. Explain the stages and guiding principle for an effective MIS. **7**
- (2) Discuss various types of operational plans. **7**

5. Select the correct answer for the following questions : (any seven).

14

- (1) Organisation is _____ system.
- (a) open (b) permanent
(c) close (d) stable
- (2) Which is not included in 4C model to evaluate the effectiveness of Human Resource ?
- (a) Communication (b) Competence
(c) Commitment (d) Cost-effectiveness
- (3) Training refers to the process of imparting _____ skills.
- (a) specific (b) important
(c) general (d) All of the above
- (4) Who has introduced ERG Theory of Motivation ?
- (a) Victor H. Vroom (b) Clayton P. Alderter
(c) William Ouchi (d) Edward Lawler
- (5) The first step of system design is to determine how the _____ is to be produced.
- (a) Graph (b) Product
(c) Input (d) Raw Material
- (6) By which name motivation theory suggested by Victor vroom is known ?
- (a) Achievement theory (b) Expectancy theory
(c) Need theory (d) Situational theory
- (7) "MIS" stands for
- (a) Management Informal System
(b) Management Information System
(c) Management Interaction System
(d) Management Import System
- (8) Which method is used for Electronic Data Processing ?
- (a) Magnet (b) Card with hole
(c) Paper tap with hole (d) All of above
- (9) Who is considered as father of Scientific Management ?
- (a) Peter Drucker (b) Dr. Terry
(c) Frederick Taylor (d) Henri Fayol
- (10) Scientific analysis of work under Scientific Management requires _____
- (a) Time Study (b) Motion Study
(c) Both (a) and (b) (d) Work Study